

บทความวิจัยต้นฉบับ :

การติดตามและประเมินผลสมรรถนะทางการพยาบาลของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป
ในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง
สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)

**Follow-up and Competency Evaluation of General Nurse Practitioners in Primary
Care Units Who Completed the Specialty Nursing Program in General Nursing
Practice (Primary Medical Care)**

หฤทัย กองมหา* จงกณณีย์ ดุ้ยเจริญ** และประทุม กองมหา***

Haruthai Kongmaha* Jongkolnee Tuicharoe** and Partoom Kongmaha***

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก***

Instructor, Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima, Faculty of Nursing, Praboromarajchanok

Institute, Ministry of Public Health****

เบอร์โทรศัพท์ 08-5495-9640; Email: jongkolnee@knc.ac.th*

วันที่รับ 29 ต.ค.2567; วันที่แก้ไข 11 ธ.ค. 2567; วันที่ตอบรับ 21 ก.พ. 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ
ประเมินสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติที่สำเร็จ
การอบรมระยะสั้น 4 เดือน หลักสูตรการพยาบาล
เฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป
(การรักษาโรคเบื้องต้น) จากวิทยาลัยพยาบาล
บรมราชชนนีนครราชสีมากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จ
การอบรมและปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลส่ง
เสริมสุขภาพตำบล รุ่นที่ 11 ถึงรุ่นที่ 14 จำนวน
202 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินสมรรถนะ
ของพยาบาลทางเฉพาะทาง สาขาการพยาบาล
เวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) ซึ่งเป็น
มาตราประมาณค่า 4 ระดับ มี 8 สมรรถนะ จำนวน
50 ข้อ ผ่านการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาโดย
ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ค่าดัชนีความตรงตาม
เนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.98 และค่าความเชื่อมั่น
(Reliability Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ

0.90 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่าผู้เข้าอบรมมีสมรรถนะ 8
ด้านเรียงตามลำดับดังนี้ สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะ
เชิงวิชาชีพ ($M = 3.72, SD = 0.45$) สมรรถนะที่ 1
ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย
($M = 3.70, SD = 0.45$) สมรรถนะที่ 6 ด้าน
การสื่อสารและสัมพันธภาพ ($M = 3.67, SD = 0.52$)
สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และ
การพัฒนาคุณภาพ ($M = 3.66, SD = 0.53$) สมรรถนะที่ 8
ด้านสมรรถนะด้านสังคม ($M = 3.64, SD = 0.49$)
และสมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ
($M = 3.54, SD = 0.55$) ส่วนสมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการ
และการวิจัย ($M = 3.49, SD = 0.60$) และสมรรถนะ
ที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล ($M = 3.48, SD =$
 0.60) การปรับปรุงหลักสูตรการอบรมจึงควร
เน้นการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการปฏิบัติ
การพยาบาลและด้านวิชาการและการวิจัย

ควรมีการติดตามและประเมินสมรรถนะของ
ผู้สำเร็จการอบรมเป็นระยะ เพื่อพัฒนาคุณภาพ
การพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และควรมีการศึกษา
เชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่ส่งผล
ต่อระดับสมรรถนะในแต่ละด้านอย่างลึกซึ้ง
คำสำคัญ : การติดตาม; การประเมินผลสมรรถนะ
ทางการพยาบาล; การพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวช
ปฏิบัติทั่วไป

Abstract

This descriptive research aimed to evaluate the competencies of nurse practitioners who completed a 4-month short-term training program in the Specialty Nursing Program in General Nursing Practice (Primary Medical Care) from Boromarajonani College of Nursing, Nakhon Ratchasima. The sample group consisted of 128 graduates who completed the training and work at Sub-district Health Promoting Hospitals, from cohorts 11 to 14. The research instrument used was a competency assessment form for specialized nurses in General Nursing Practice (Primary Medical Care), which was a 4-level rating scale comprising 8 competencies with 50 items. The instrument was validated for content validity by 3 experts, with an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of .67-1.0 and a Cronbach's alpha coefficient of .73. Data were analyzed using descriptive statistics.

The research results found that the trainees had competency in 8 areas, ranked as follows: Competency 3: Professional Characteristics ($M = 3.72$, $SD = 0.45$), Competency 1: Ethics, Professional Code of Conduct, and Law ($M = 3.70$,

$SD = 0.45$), Competency 6: Communication and Relationships ($M = 3.67$, $SD = 0.52$), Competency 8: Social Competency ($M = 3.64$, $SD = 0.49$), Competency 4: Leadership, Management, and Quality Development ($M = 3.66$, $SD = 0.53$), and Competency 7: Technology and Information ($M = 3.54$, $SD = 0.55$). Competency 5: Academic and Research ($M = 3.49$, $SD = 0.60$) and Competency 2: Nursing Practice ($M = 3.48$, $SD = 0.60$). The improvement of the training curriculum should therefore focus on enhancing nursing practice competencies and academic and research skills. There should be periodic follow-up and assessment of the competencies of graduates to continuously develop the quality of nursing care. Additionally, further qualitative studies should be conducted to gain a deeper understanding of the factors affecting competency levels in each area.

Keywords : Follow-up; Nursing Competency Assessment; Specialized Nursing in General Practice

บทนำ

นโยบายและยุทธศาสตร์การจ้ดระบบ
บริการสุขภาพปฐมภูมิในระดับชาติให้ไ้
มาตรฐานภายใต้พระราชบัญญัติสุขภาพ
แห่งชาติ ทำให้มีการปรับเปลี่ยนโดยมีการบริการ
สุขภาพเชิงรุก และมุ่งเน้นการสร้างเสริมสุขภาพ
การป้องกันและการควบคุมโรคเพื่อให้ประชาชน
มีสุขภาพดี สามารถพึ่งตนเองในการดูแลสุขภาพ
ตนเองได้ โดยให้ความสำคัญกับการยกระดับ
สถานพยาบาล สถานือนามัย และศูนย์สุขภาพ
ชุมชนขึ้นเป็น “โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
(รพ.สต.)” ซึ่งเป็นสถานพยาบาลระดับปฐมภูมิ
ซึ่งเป็นที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด และเพื่อให้

สถานพยาบาลระดับปฐมภูมิมิมาตรฐาน จึงจำเป็นที่จะต้องมีบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถและมีมาตรฐานในการดูแลผู้รับบริการด้วย ผู้ปฏิบัติงานในสถานบริการระดับปฐมภูมิส่วนใหญ่เป็นพยาบาลเวชปฏิบัติที่ปฏิบัติงานใกล้ชิดกับผู้รับบริการและสามารถให้การรักษาพยาบาลในระดับปฐมภูมิได้ การปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติในหน่วยบริการสุขภาพปฐมภูมิที่ทำการรักษาโรคเบื้องต้น การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การดูแลแก่บุคคล ครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหาสุขภาพ หรือมีความเสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสุขภาพ^[1] พยาบาลเป็นผู้ให้บริการที่มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนคลินิกหมอครอบครัวให้เกิดการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาศัยหลักการเวชศาสตร์ครอบครัวบูรณาการร่วมกับศาสตร์ทางการแพทย์ ซึ่งจะทำให้ระบบบริการสุขภาพ ปฐมภูมิเข้มแข็ง งานบริการของหน่วยบริการมีประสิทธิภาพ และประชาชนสามารถเข้าถึงบริการง่ายขึ้น ทั้งนี้ พยาบาลเวชปฏิบัติมีวิธี การให้บริการที่สามารถให้บริการได้ครบถ้วน มีการทำงานที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น งานเชิงรุก งานเยี่ยมบ้าน ซึ่งต้องมีการพัฒนาให้เป็นพยาบาลเวชปฏิบัติเพื่อไปปฏิบัติงานให้ครบในหน่วยบริการ ซึ่งจะต้องมีความพึงพอใจต่อการช่วยเหลือผู้รับบริการความเหนื่อยหน่ายจากการทำงาน และความทุกข์ที่เกิดจากประสบการณ์การดูแลช่วยเหลือผู้อื่นระดับปานกลางการจัดรูปแบบ การทำงานโดยป้องกันสิ่งคุกคามสุขภาพขณะทำงาน การจัดทำนโยบายส่งเสริมคุณค่า การปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติควรมี การสร้างบรรยากาศองค์กรที่ดี และเพิ่มสมรรถนะในการทำงานย่อมส่งผลต่อการ

ทำงานที่ดีขึ้น^[2] ดังนั้นการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพให้มีสมรรถนะเวชปฏิบัติทั่วไปมีความสำคัญอย่างยิ่งกับการให้บริการในระดับปฐมภูมิบทบาทและขอบเขตการทำงานของพยาบาลวิชาชีพมีหน้าที่ในการดูแลผู้ป่วยทั่วไปดูแลผู้ป่วยในระดับที่ไม่ซับซ้อนสามารถรักษาโรคหรือกลุ่มอาการ 32 รายการ สำหรับพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปสามารถวินิจฉัยโรค จัดการกับโรคเรื้อรังได้และสั่งจ่ายยา สำหรับผู้ป่วยที่มีอาการทั่วไปโดยมีรายการยา 120 รายการ^[3]

ดังนั้นจึงมีความจำเป็นมากที่จะต้องมีการพัฒนาของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานปฐมภูมิต่างๆ ให้มีทักษะ สมรรถนะ และคุณลักษณะของพยาบาลเวชปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ การประเมินสมรรถนะด้านการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปของสภาการพยาบาล^[4] วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ดำเนินการจัดอบรมหลักสูตรตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ประกอบด้วย 5 สมรรถนะ ดังนี้สมรรถนะที่ 1 มีความรู้และความสามารถในการพยาบาลด้านเวชปฏิบัติการรักษาโรคเบื้องต้น สมรรถนะที่ 2 จัดระบบบริการสุขภาพในกลุ่มผู้ป่วยเรื้อรังที่มีปัญหาซับซ้อน ได้อย่างประสาน เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายบริการในชุมชนได้ สมรรถนะที่ 3 มีภาวะผู้นำการติดต่อสื่อสาร การจัดการข้อมูล และการบริหารจัดการ สมรรถนะที่ 4 พัฒนาความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่องและสมรรถนะที่ 5 มีคุณธรรม และจริยธรรมที่เหมาะสมต่อวิชาชีพ ต่อมา คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมของสมาคมพยาบาลเวชปฏิบัติของสหรัฐอเมริกา^[5] และจากสภาการพยาบาล^[6] เกี่ยวกับสมรรถนะของพยาบาลวิชาชีพใน

หลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาล เวชปฏิบัติทั่วไปประกอบด้วย 8 สมรรถนะ ได้แก่ สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพสมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการ และการวิจัยสมรรถนะที่ 6 ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ สมรรถนะที่ 8 ด้านสมรรถนะด้านสังคม

ในการศึกษาการติดตามและประเมินผล สมรรถนะทางการพยาบาลของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป ในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ ที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ในหลักสูตรที่สภาการพยาบาลรับรอง ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2562 - ตุลาคม 2567 คณะผู้วิจัยศึกษารุ่นที่รับการอบรมรุ่นที่ 11 - 14 ด้วยเป็นรุ่นที่อยู่ในช่วงที่สภาการพยาบาลรับรองหลักสูตร เพื่อนำผลการประเมินนำมาพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการอบรมในรุ่นต่อไป

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก เป็นสถานศึกษาของกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งมีปรัชญาในการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางการพยาบาลให้มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการพัฒนาตนเองและวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

เนื่อง เห็นเห็นความสำคัญของการพัฒนาบุคลากรที่เป็นพยาบาลวิชาชีพให้เป็นพยาบาลเวชปฏิบัติ จึงได้จัดทำหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึง 2567 ให้กับพยาบาลวิชาชีพเพื่อตอบสนองนโยบายการปฏิรูประบบสุขภาพ ของเขตสุขภาพที่ 9 การอบรมเพิ่มการมีสมรรถนะตาม การจัดการศึกษาที่จะให้บรรลุเป้าหมายและ การพัฒนาพยาบาลวิชาชีพให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการพัฒนาคุณภาพระบบบริการปฐมภูมิทั้งนี้เพื่อให้ผู้รับบริการได้รับบริการสุขภาพที่มีประสิทธิภาพ และเกิดการพัฒนาคุณภาพการดูแลประชาชนที่มาใช้บริการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

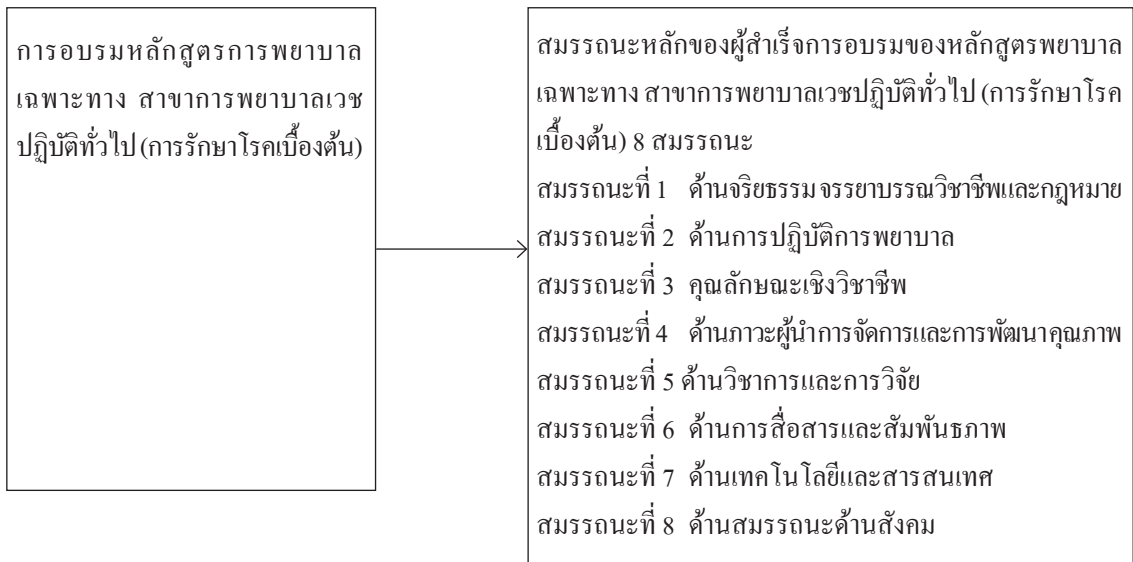
วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น)

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาติดตามและประเมินสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติที่สำเร็จการอบรมหลักสูตร การพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) รุ่นที่ 11 ถึง รุ่นที่ 14 จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา จำนวน 211 คน เก็บข้อมูลช่วงเดือน มกราคม 2567 - เมษายน 2567

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติที่สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) รุ่นที่ 11 ถึงรุ่นที่ 14 จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่ ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) รุ่นที่ 11 ถึงรุ่นที่ 14 จำนวน 211 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชากรทั้งหมดที่ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) รุ่นที่ 11 ถึงรุ่นที่ 14 ที่ได้รับความสนใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีในการตอบใน

แบบ Google Form ทางกลุ่มไลน์ของแต่ละรุ่น จึงสามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 95.73การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เกณฑ์การคัดเข้า

1. ผู้สำเร็จการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) รุ่นที่ 11 ถึงรุ่นที่ 14

2. ยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย

เกณฑ์การคัดออก

ลงข้อมูลในแบบฟอร์มไม่ครบถ้วน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถาม จำนวน 2 ชุด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ประกอบด้วยข้อคำถาม 7 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง สถานที่ปฏิบัติงาน ลักษณะงาน ที่ปฏิบัติและประสบการณ์ใน

การทำงานในปฐมภูมิ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคอยเบื้องต้น) คณะผู้วิจัยได้ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมของสมาคมพยาบาลเวชปฏิบัติของสหรัฐอเมริกา^[5] และจากสภาการพยาบาล^[6] นำมาสรุปได้ 8 สมรรถนะ จำนวน 50 ข้อ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย จำนวน 4 ข้อ

สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล จำนวน 23 ข้อ

สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ

สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ จำนวน 4 ข้อ

สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย จำนวน 4 ข้อ

สมรรถนะที่ 6 ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ จำนวน 3 ข้อ

สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ จำนวน 4 ข้อ

สมรรถนะที่ 8 ด้านสมรรถนะด้านสังคม จำนวน 3 ข้อ

โดยข้อคำถามแต่ละข้อจะเป็นการประเมินสมรรถนะหรือความสามารถของกลุ่มตัวมีระดับสมรรถนะหรือความสามารถในระดับใด คะแนน 0 = ไม่มีสมรรถนะ / ไม่มีความสามารถนั้น คะแนน 1 = มีสมรรถนะ / ความสามารถนั้นเพียงเล็กน้อย คะแนน 2 = มีสมรรถนะ / ความสามารถนั้นปานกลาง คะแนน 3 = มีสมรรถนะ / ความสามารถนั้นมากและคะแนน 4 = มีสมรรถนะ / ความสามารถนั้นมากที่สุด

การแปลความหมายของคะแนนสมรรถนะพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดจากการแบ่งคะแนน

เป็น 4 ระดับ โดยได้แปลความหมายของค่าเฉลี่ยมีเกณฑ์ ดังนี้^[7]

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 มีสมรรถนะนั้นมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 มีสมรรถนะนั้นมาก

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 มีสมรรถนะนั้นปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 มีสมรรถนะนั้นเพียงเล็กน้อย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

โดยแบบสอบถามทั้งหมดผ่านการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้คำดัชนีความตรงตามเนื้อหา (CVI) เท่ากับ 0.98 หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ลักษณะตามคุณสมบัติที่กำหนดจำนวน 30 ราย โดยไม่เป็นบุคคลเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.90

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ภายหลังจากได้รับคำรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา เรียบร้อยแล้ว คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามผ่านทาง Google forms โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูลวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและให้ความเห็นมาแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วนทั้งเนื้อหาการใช้ภาษาและเหมาะสมกับระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิลงใน Google forms เพื่อสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัย มีรายละเอียดการชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินการ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ลิขสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง ในการเข้าร่วมการวิจัย

3. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ความยินยอม สมัครใจเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ จะมีข้อความที่แสดง“ยินยอม” ให้กลุ่มตัวอย่างได้แสดงเจตนา ยินยอมการเข้าร่วมวิจัย และหลังจากนั้นจะมีข้อความแบบสอบถามให้ตอบคำถามใน Google forms หากไม่สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยแสดงความเคารพถึงการตัดสินใจของผู้สำเร็จการอบรม โดยไม่ถามถึงเหตุผล

4. เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลครบตามกำหนด แล้วผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกชุดและนำข้อมูลมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ปัจจัยส่วนบุคคล และสมรรถนะของพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคอยเบื้องต้น) ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยการหาจำนวน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการอธิบายคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง

การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

โครงการวิจัยผ่านการพิจารณารับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา COA No. 10/2567 รับรอง 20 พฤศจิกายน 2566 -19 พฤศจิกายน 2567 กลุ่มตัวอย่างได้รับการอธิบาย และตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย ขั้นตอนการเข้าร่วมวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้จากการวิจัยโดยละเอียดตามเอกสารชี้แจง ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลส่วนตัวเป็นความลับและนำเสนอผล

การวิจัยเป็นแบบสรุปเท่านั้น ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถยุติจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้โดยไม่มีผลกระทบใดๆ กับผู้เข้าร่วมวิจัย

ผลการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ผ่านการอบรมหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคอยเบื้องต้น) จากวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมาจำนวน 202 คน มีผลการวิจัย ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 92.08 อายุเฉลี่ย 33.42 ปี (SD = 11.04 ปี) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 98.51 ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพระดับตำบล/ศูนย์สุขภาพชุมชน/คลินิกเวชกรรม ร้อยละ 72.28 รองลงมาปฏิบัติงานในโรงพยาบาล จังหวัด/โรงพยาบาลชุมชน ร้อยละ 21.78 ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11-15 ปี ขึ้นไป ร้อยละ 30.69 รองลงมาคือปฏิบัติงาน 6-10 ปี ร้อยละ 28.71

ผลการประเมินสมรรถนะทั้ง 8 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงตามลำดับดังนี้ สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ (Mean = 3.72, SD = 0.45) สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย (Mean = 3.70, SD = 0.45) สมรรถนะที่ 6 ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ (Mean = 3.67, SD = 0.52) สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ (Mean = 3.66, SD = 0.53) สมรรถนะที่ 8 ด้านสมรรถนะด้านสังคม (Mean = 3.64, SD = 0.49) สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ (Mean = 3.54, SD = 0.55) สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย (Mean = 3.49, SD = 0.60) และ สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล (Mean = 3.48, SD = 0.60) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีสมรรถนะอยู่ในระดับ

มากที่สุด จำนวน 2 ข้อคือ ประเมินสัญญาณชีพ (Mean = 3.96, SD= 0.21) และ เจาะเลือดปลายนิ้ว และทางหลอดเลือดดำ การเก็บสิ่งส่งตรวจ (Mean = 3.91, SD= 0.29) และระดับเพียงเล็กน้อยคือ การจี้หูด หรือจี้ตาปลา (Mean = 1.73, SD= 1.37) ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) (n=202 คน)

ข้อ	สมรรถนะ/ ความสามารถ	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
สมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น)				
	สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย	3.70	0.45	มากที่สุด
1	ตระหนักในคุณค่า ความเชื่อของตนเองและผู้อื่น ให้การพยาบาลโดยแสดงออกถึงการเคารพในคุณค่า ความเชื่อ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	3.83	0.38	มากที่สุด
2	ปกป้องผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อการถูกละเมิดสิทธิ หรือ ได้รับการปฏิบัติที่ผิดหลักคุณธรรมจริยธรรม อย่างเหมาะสม	3.78	0.41	มากที่สุด
3	ปฏิบัติการพยาบาลโดยแสดงออกซึ่งความเมตตา กรุณา คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมาย และข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	3.75	0.52	มากที่สุด
4	วิเคราะห์ประเด็นจริยธรรมและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการพยาบาล ตัดสินใจเชิงจริยธรรมและดำเนินการได้อย่างเหมาะสม ในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งทางจริยธรรมและ/หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	3.44	0.50	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล	3.48	0.60	มากที่สุด
	สมรรถนะย่อย ที่ 2.1 ทำหัตถการและทักษะการคลินิกเฉพาะทาง ดังนี้			
	2.1.1 ทำหัตถการพื้นฐานทางการพยาบาล ดังนี้			
5	ประเมินสัญญาณชีพ	3.96	0.21	มากที่สุด
6	เจาะเลือดปลายนิ้ว และทางหลอดเลือดดำ การเก็บสิ่งส่งตรวจ อาทิเช่น Hct./DTX/CBC/E'lyte/BUN/Cr./H/C	3.91	0.29	มากที่สุด
7	พิจารณาเลือกใช้และการให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ	3.74	0.44	มากที่สุด
8	สวนปัสสาวะ	3.74	0.60	มากที่สุด
9	ทำแผลและตกแต่งบาดแผล เช่น wet dressing, dry dressing , Ostomy care Dressing	3.87	0.34	มากที่สุด

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอบเตียง) (n=202 คน) (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะ/ ความสามารถ	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
10	หัตถการที่มีการใช้ยาเช่น การทำแผล การตกแต่งบาดแผล การถอดเล็บ	3.70	0.55	มากที่สุด
11	จี๊ด หรือ จั๊ตปลา	1.73	1.37	เพียงเล็กน้อย
12	ผ่าตัดเอาสิ่งแปลกปลอมที่อยู่ในตำแหน่งซึ่งไม่เป็นอันตรายต่ออวัยวะสำคัญของร่างกาย	3.22	1.07	มาก
12.1.2	หัตถการทางคลินิกในการพยาบาลผู้ป่วยภาวะฉุกเฉินที่พบบ่อย	3.52	0.57	มากที่สุด
13	ช่วยชีวิตเบื้องต้น (BLS)	3.53	0.50	มากที่สุด
14	ประเมินและช่วยเหลือภาวะ Shock (Hypovolemic shock, Sepsis shock, Cardiogenic shock)	3.13	0.96	มาก
15	ประเมินและช่วยเหลือภาวะ Fluid and electrolyte imbalance Acid - base imbalance Ketoacidosis	3.21	0.59	มาก
16	ประเมินและช่วยเหลือเบื้องต้นภาวะ STEMI	3.70	0.55	มากที่สุด
	สมรรถนะย่อย ที่ 2.2 ประเมินภาวะสุขภาพและการรักษารอบเตียง			มากที่สุด
17	ซักประวัติ ตรวจร่างกายเพื่อค้นหาความผิดปกติในระบบต่าง ๆ	3.61	0.49	มากที่สุด
18	แปลผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและการตรวจพิเศษที่เกี่ยวข้องในระบบต่าง ๆ	3.31	0.63	มากที่สุด
19	คัดกรองและจัดลำดับความต้องการการดูแลในภาวะฉุกเฉินและเร่งด่วนในระบบต่าง ๆ	3.51	0.57	มากที่สุด
20	วิเคราะห์กลไกการออกฤทธิ์ของยาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดจากการใช้ยาเพื่อให้เกิดการใช้ยาอย่างสมเหตุผล	3.18	0.64	มาก
21	ตัดสินใจทางคลินิกเพื่อให้การดูแลรักษาเบื้องต้นโดยคำนึงถึงจริยธรรมวิชาชีพ	3.61	0.49	มากที่สุด
22	ให้ความรู้ ให้คำปรึกษา และใช้ยาในการรักษารอบเตียงได้อย่างมีคุณภาพและปลอดภัย	3.66	0.48	มากที่สุด
	สมรรถนะย่อย ที่ 2.3 จัดระบบการดูแลผู้ป่วยเรื้อรังในชุมชน			มากที่สุด
23	ประเมินการจัดการทรัพยากรในชุมชน วิเคราะห์ความต้องการข้อมูลและจัดระบบข้อมูลเพื่อการจัดการผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่บ้านและชุมชน	3.66	0.48	มากที่สุด

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น) (n=202 คน) (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะ/ ความสามารถ	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
24	ตรวจคัดกรอง จำแนก และค้นหาโรคร่วมและภาวะแทรกซ้อนในผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อย โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง และภาวะไตวาย	3.54	0.65	มากที่สุด
25	ดูแลผู้ป่วยและครอบครัวให้มีการจัดการตนเอง ติดตามการดูแลรักษา ให้คำปรึกษา การเสริมพลังอำนาจในผู้ป่วยที่มีปัญหาซับซ้อนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นความเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนและความรุนแรงของโรค	3.49	0.58	มากที่สุด
26	บันทึก รวบรวม ออกแบบฐานข้อมูลตามความต้องการการดูแล และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการจัดระบบสนับสนุนการดูแล เพื่อการพัฒนาคุณภาพการดูแล	3.53	0.66	มากที่สุด
27	ประสานงานการทำงานร่วมกับทีมสุขภาพโดยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิกฎหมายและจริยธรรมวิชาชีพ เพื่อการดูแลผู้ป่วยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในผู้ป่วยโรคเรื้อรังที่พบบ่อย	3.57	0.58	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ	3.72	0.45	มากที่สุด
28	มีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ เป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพ แสดงออกอย่างเหมาะสมกับบุคคล กาละ เทศะ	3.61	0.49	มากที่สุด
29	มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง แสดงความเต็มใจ ภาวะต่อหรือร้อนในการให้บริการแก่ผู้ใช้บริการ	3.75	0.44	มากที่สุด
30	ตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ปกป้องสิทธิที่ควรได้รับ และ รับผิดชอบในหน้าที่ตามขอบเขตวิชาชีพ	3.79	0.41	มากที่สุด
31	ใฝ่รู้ ศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาลแสวงหาโอกาสการพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง	3.74	0.44	มากที่สุด
32	มีส่วนร่วมในการให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และวิชาชีพ วิชาชีพ ประยุกต์ใช้ ในการพัฒนางานที่รับผิดชอบ	3.70	0.46	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 4 ด้านภาวะผู้นำ การจัดการ และการพัฒนาคุณภาพ	3.66	0.53	มากที่สุด
33	ให้เหตุผล ชุมใจ เสริมแรง และสร้างบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน	3.58	0.64	มากที่สุด
34	กล้าตัดสินใจ แสวงหาการสนับสนุนและความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากผู้เกี่ยวข้อง	3.70	0.54	มากที่สุด

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับสมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) (n=202 คน) (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะ/ ความสามารถ	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
35	ร่วมรับผิดชอบการทำงานของทีม ทั้งในฐานะหัวหน้าทีมและสมาชิกในทีม โดยคำนึงถึงเป้าหมายในงานที่ได้รับมอบ	3.71	0.46	มากที่สุด
36	ประเมินผลลัพธ์การทำงาน วางแผนพัฒนาศักยภาพการทำงานของตนเอง ทีมงาน หน่วยงานให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	3.65	0.48	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย	3.49	0.60	มากที่สุด
37	สืบค้นความรู้ด้วยวิธีการที่เหมาะสมจาก ตำราบทความวิชาการและงานวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้	3.40	0.58	มากที่สุด
38	แลกเปลี่ยนเรียนรู้ความรู้ในการปฏิบัติงาน กับผู้ร่วมงาน ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาปฏิบัติงาน	3.53	0.65	มากที่สุด
39	ให้ความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการ หน่วยงาน และสังคม โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้ถูกวิจัย และคำนึงถึงจริยบรรณนักวิจัย	3.45	0.58	มากที่สุด
40	ประยุกต์ใช้กระบวนการวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการพยาบาล	3.56	0.58	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 6 ด้านการสื่อสารและสัมพันธภาพ	3.67	0.52	มากที่สุด
41	ให้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ทางการพยาบาลและสุขภาพ แก่ผู้ใช้บริการและผู้เกี่ยวข้องโดยเลือกใช้ถ้อยคำ ภาษา และสื่อที่เหมาะสม	3.70	0.46	มากที่สุด
42	ยอมรับในความแตกต่างทางความคิด โดยแสดงออกด้วยภาษา ท่าทางการ ให้ข้อคิดเห็นที่เหมาะสม	3.65	0.55	มากที่สุด
43	มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ด้วยความเคารพในความเป็นปัจเจกบุคคล ปฏิบัติต่อกันด้วยความเสมอภาค และเหมาะสม	3.65	0.55	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 7 ด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ	3.54	0.55	มากที่สุด
44	ใช้เครือข่ายสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ในการสืบค้นข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพและการพยาบาล	3.62	0.49	มากที่สุด
45	มีส่วนร่วมในการจัดเก็บข้อมูล เพื่อจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลทางการพยาบาล	3.46	0.57	มากที่สุด
46	ใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศมาเป็นประโยชน์ในการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน	3.48	0.58	มากที่สุด

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับสมรรถนะของพยาบาลทางเฉพาะทางสาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไป (การรักษารอคเบื้องต้น) (n=202 คน) (ต่อ)

ข้อ	สมรรถนะ/ ความสามารถ	Mean	SD	ระดับสมรรถนะ
47	นำข้อมูลสารสนเทศทางการพยาบาลมาวางแผนพัฒนาคุณภาพการทำงานอย่างต่อเนื่อง	3.61	0.57	มากที่สุด
	สมรรถนะที่ 8 ด้านสมรรถนะด้านสังคม	3.64	0.49	มากที่สุด
48	ปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข	3.78	0.42	มากที่สุด
49	สนใจข้อมูลข่าวสาร รู้ทันเหตุการณ์เปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง วัฒนธรรม นำมาใช้เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาวิชาชีพและสังคม	3.65	0.48	มากที่สุด
50	มีส่วนร่วมในการสนับสนุน เผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพเพื่อการพัฒนาสุขภาพต่อประชาคมและสังคม	3.48	0.57	มากที่สุด

อภิปรายผล

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

สมรรถนะที่ 3 คุณลักษณะเชิงวิชาชีพ การมีบุคลิกภาพน่าเชื่อถือ เป็นตัวอย่างที่ดีด้านสุขภาพแสดงออกอย่างเหมาะสมกับบุคคลกาลเทศะมีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ มีวินัย แสดงความเต็มใจ ความกระตือรือร้นในการให้บริการตระหนักในสิทธิ และหน้าที่ในการปฏิบัติงานปกป้องสิทธิที่ควรได้รับ และ รับผิดชอบในหน้าที่ตามขอบเขตวิชาชีพ ศึกษาหาความรู้ในการปฏิบัติการพยาบาล แสวงหาโอกาสการพัฒนาตนเองในรูปแบบที่หลากหลายอย่างต่อเนื่อง การให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และวิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของรัชตวรรณ ศรีตระกูลและชนิษฐา นันทบุตร^[8] ได้ศึกษา การปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติในบริบทการดูแลสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทยพบว่า พยาบาลเวชปฏิบัติทำงานตามบทบาทที่

กฎหมายกำหนด ตามภารกิจของหน่วยบริการปฐมภูมิรับผิดชอบให้บริการสุขภาพ สร้างบริการสุขภาพใหม่ๆในหน่วยบริการจากโครงการนวัตกรรมสำหรับชุมชน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และสอดคล้องกับการศึกษาของกษิรามาศโอสถและคณะ^[9] ได้ศึกษาปัจจัยทำนายการรับรู้สมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน พบว่า พยาบาลเวชปฏิบัติจะมีการพัฒนาตนเองทั้งในหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งฝึกฝนและสร้างประสบการณ์การทำงานอื่นที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่เพื่อให้มีพฤติกรรมการทำงานที่ดีขึ้นทั้งด้านความรู้ ทักษะและทักษะ

สมรรถนะที่ 1 ด้านจริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ และกฎหมาย ตระหนักในคุณค่า ความเชื่อของตนเองและผู้อื่น ให้การพยาบาลโดยแสดงออกถึงการเคารพในคุณค่า ความเชื่อ และศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์การมีจริยธรรมแสดงถึงบทบาทของพยาบาลเวชปฏิบัติ ที่แสดงถึงการมี

ความเอื้ออาทร เมตตากรุณา ความมีคุณธรรมและ จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ สอดคล้องกับ การศึกษาของอัญชัญ วัฒนะพันธ์ศักดิ์และเสาวลักษณ์ ทรัพย์อาภรณ์^[10] ได้ศึกษา การพัฒนาพฤติกรรม จริยธรรมทางการพยาบาล: ความไวทางจริยธรรม พบว่า ความสามารถในการรับรู้ทางจริยธรรม การ เข้าใจมุมมองของบุคคลอื่น จะทำให้พยาบาลเกิด ความตระหนักมีความรู้สึกรับผิดชอบทางวิชาชีพ และความต้องการที่จะช่วยเหลือในสิ่งที่ เป็น ประโยชน์ต่อผู้รับบริการ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของ การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมทางการพยาบาลใน การดูแลผู้รับบริการ

สมรรถนะที่ 5 ด้านวิชาการและการวิจัย พยาบาลเวชปฏิบัติที่สืบค้นจากตำรา บทความ วิชาการและงานวิจัยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงานโดยการกระบวนการวิจัยใน การแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติการ พยาบาล ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ด้านวิชาการ พยาบาลเวชปฏิบัติมีผลงานค่อนข้างน้อย สอดคล้องกับการศึกษาของทิพย์ชนันดาปัญญากุลและ คณะ^[11] ได้ศึกษา การเชื่อมโยงการวิจัย กับการปฏิบัติงานทางคลินิกตามการรับรู้ของ พยาบาล: การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น พบ ว่า พยาบาลวิชาชีพ มีความสามารถด้านปฏิบัติการ พยาบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างมากซึ่งตรงกับลักษณะงานของพยาบาลวิชาชีพ ด้วยลักษณะ การทำงานของพยาบาลที่มีผู้ป่วยจำนวนมาก จึง ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการนำผลงานวิจัยใหม่ ๆ มาใช้ในการทำงาน นอกจากนั้นจากแนวคิดของ Hanucharurnkul^[12] และ McKeon and McKeon^[13] กล่าวว่าควรใช้ประโยชน์จากหน่วยงานต้นแบบที่มี พยาบาลทำงานแบบเชื่อมโยงงานวิจัยกับการปฏิบัติการ พยาบาลอย่างมีคุณภาพ พยาบาลควรได้รับการส่งเสริมการทำงานแบบ RPN หรือ EBP-PBE nexus

โดยมีการประยุกต์ผลการวิจัยมาใช้ในการแก้ ปัญหาการดูแลผู้รับบริการได้อย่างเหมาะสม การปฏิบัติงานพยาบาลโดยอิงงานวิจัยที่มีหลักฐาน เชิงประจักษ์สนับสนุนที่น่าเชื่อถือได้และสามารถ นำความรู้จากการอ่านงานวิจัยมาใช้ในการพัฒนา งานอยู่เสมอ

สมรรถนะที่ 2 ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลเวชปฏิบัติสามารถทำหัตถการ การทำ แผล การตกแต่งบาดแผล การเย็บแผลการตัดไหม การผ่าฝี การจี๋หูดหรือจี๋ตาปลา การถอดเล็บ ตามสภา การพยาบาล^[14] กำหนด ในผลการวิจัย ครั้งนี้ พบว่า การจี๋หูดหรือจี๋ตาปลา พยาบาล เวชปฏิบัติมีการทำหัตถการเพียงเล็กน้อย แต่ใน สมรรถนะย่อยข้ออื่นพยาบาลเวชปฏิบัติได้ปฏิบัติ มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการปฏิบัติการพยาบาล มีความเหมาะสมตามบริบท

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่ควรนำมาเป็นข้อ เสนอแนะในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูล เบื้องต้นในการวางแผนการจัดทำหลักสูตร โดยแนวทางการส่งเสริมให้พยาบาลเวชปฏิบัติ ทำงานแบบเชื่อมโยงงานวิจัยกับการปฏิบัติการ พยาบาลทางคลินิกอย่างมืออาชีพ คือ การมี การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับการทำงาน การส่งเสริมทักษะบทความวิจัยหรือวิชาการที่ สอดคล้องกับบริบทของหน่วยงานเชื่อมโยงงาน วิจัยกับการปฏิบัติการพยาบาล

2. ข้อเสนอแนะด้านการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการประเมินสมรรถนะก่อนและหลังเข้ารับ การอบรมฯ / การประเมินโดยผู้ร่วมงานหรือ ผู้บังคับบัญชา ร่วมด้วย เพราะการศึกษานี้เป็น การประเมินตนเองด้านเดียวจะทำให้งานวิจัยดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] Thailand Nursing and Midwifery Council. Prakad saphakarn payabarn reung khob-khet laesamathana phu patibat karn phayabarn khan sung sakha tang [Thailand Nursing and Midwifery Council Announcement: Scope and competencies of advanced nursing practitioners in various field, Government Gazette]. [Online]. (2019). [cited January 16, 2025]. Available from : <https://www.tnmc.or.th>
- [2] Rabeab, K., Wonpen, K., Surintorn, K., et al. Factor Related to Quality of work Life among Nurses Practitioners in Primary Care Unit of the Health Service Region 4. Journal of Health Science of Thailand 2017 : 26(4) : 780 – 800.
- [3] ราชกิจจานุเบกษา. ประกาศสภาการพยาบาล เรื่อง กำหนดรายการยาและสารวินิจฉัย สำหรับพยาบาลวิชาชีพและพยาบาลเวชปฏิบัติทั่วไปในการรักษาโรคเบื้องต้น พ.ศ. 2565: 31 ตุลาคม 2565.
- [4] วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา. คู่มือหลักสูตรการพยาบาลเฉพาะทาง สาขาการพยาบาลเวช ปฏิบัติทั่วไป (การรักษาโรคเบื้องต้น). นครราชสีมา: วิทยาลัยพยาบาลฯ; 2562.
- [5] National Organization of Nurse Practitioner Faculties (NONPF). [Online]. (2018). [cited January 16, 2025]. Available from : <https://www.nonpf.org>
- [6] สภาการพยาบาล. หลักสูตรต้นแบบสภาการพยาบาลรับรองเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2564. นครราชสีมา : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา; 2564.
- [7] บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น; 2560.
- [8] รัชตวรรณ ศรีตระกูลและชนิษฐานันท์บุตร. การปฏิบัติงานของพยาบาลเวชปฏิบัติในบริบทการดูแลสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทย. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2564; 14(2) : 265 – 79.
- [9] กิษรา มาศโอสถ วนิดา ดุรงค์ฤทธิชัยและกมลทิพย์ ขลังธรรมเนียม. ปัจจัยทำนวยการรับรู้สมรรถนะในการปฏิบัติการพยาบาลของพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน. การประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 5 “งานวิชาการรับใช้สังคม” มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ; 2560.
- [10] อัญชัญ วัฒนะพันธ์ศักดิ์ และเสาวลักษณ์ทรัพย์อาภรณ์. การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมทางการพยาบาล: ความไวทางจริยธรรม. วารสารสุขภาพและอาหารเชิงสร้างสรรค์ 2566; 1(2) : 46 – 53
- [11] ทิพย์ทัศน์ชินดาปัญญากุล สุวิมล ว่องวานิช และวรรณิ แกมเกตุ. การเชื่อมโยงการวิจัยกับการปฏิบัติงานทางคลินิกตามการรับรู้ของพยาบาล: การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. วารสารพยาบาลตำรวจ 2563; 12 (2) : 251 – 64.
- [12] Hanucharunkul, S. Improvement science. Thai Journal of Nursing and Midwifery Practice 2016; 3(2) : 1 – 14.
- [13] McKeon, P. O., & McKeon, J. M. M. Evidencebased practice or practice-based

evidence: What's in a name?. International Journal of Athletic Therapy & Training 2015; 20(4) : 1 – 4 .

- [14] สภาการพยาบาล. ราชกิจจานุเบกษา
ข้อบังคับสภาการพยาบาล : ว่าด้วยข้อจำกัด
และเงื่อนไขในการประกอบวิชาชีพการ
พยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2564. 10
มีนาคม 2564; 2564.